

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

**Toledo, Francisco de
Coloniæ Agrippinæ**

87. De qualitate ordinatorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

De qualitate Ordinatorum.

CAPVT LXXXVII.

Quia non satis est, impedimenta non habere ad alia exercendos, sed simul subiectum debite in se esse dispositum, vt conuenienter possit operari, Sacerdos non solum præfatis impedimentis carere debet, sed etiam aliquam in se habere dispositionem, vt quæ officij sunt digne valeat ministrare. Quæ autem ordinatus maximè habere debet, quinque esse videntur, Charitas, Religio, Sanctitas, Sacerdotia, Prudentia.

Charitas quidem necessaria est ratione sui officij, Sacerdos enim est mediûs inter Deum, & populum. Ad hoc enim est selectus à cæteris, vt pro cæteris Deo vacet, pro ipsius intercedat. Vnde necessaria est virtus, quæ vtrumque recipiat extremum, Deum scilicet, & populum: talis est Charitas, quæ respicit Deum, & proximum.

Debet ergo Sacerdos maximè vnitus esse Deo per amorem, quia ad statum talem est accersitus: debet esse maxime Deo familiaris, vt, quæ pro populo petit, consequatur. Si enim inimicus, quomodo exaudietur pro alio? Debet etiam suum amorem extendere erga alios, pro ipsis orando, erga ipsos suos actus ministrando, non propter lucrum, sed propter amorem.

Cum autem Sacerdos sit ex suo officio Deo magis proximus, eius charitas debet excedere eam charitatem, quæ secularium est. Summè igitur dolendum est, cum Sacerdos minus diligens, quam secularis inuenitur, & cum, qui e populo est ante Sacerdotem Deo vicinior habetur.

Religio etiam est necessaria. Est autem Religio quantum moralis virtus in voluntate existens, qua homo reddit Deo debitum honorem, quatenus est primum omnium principium, sicut Iustitia virtus est reddens cuique quod suum est. Vnde cultus diuinus exhibitus per sacrificia, per adorationem, & per alios actus, à religione proficiscitur. Cum igitur Sacerdos sit diuino cultui deputatus, maximè debet, religione pollere.

Religio autem, non solum in his actibus, & ceremonijs ex-

terio

terioribus consistit, sed etiam in actibus interioribus voluntatis, quibus homo se Deo dat, ad suum cultum & honorem. Unde maxime cauendum est Sacerdoti, & cum actus similes exteriores Deo exhibet, interior adsit, qui præcipuus est, & ratione cuius exteriores Deo placent. Debet etiam suos actus exteriores ita componere, ut in eis interior appareat, unde cum maxima reuerentia, & humilitate altari accedere debet, similiter ad exequenda alia, quæ diuini sunt cultus.

Debet his accedere Sanctitas. Sanctum aliquid dupliciter dicitur: Vno, ut idem sit, quod mundus, ut sanctum dicitur, quasi sanguine tinctum, ut dicit Isidorus, eo quod olim mundabantur homines à maculis, seu peccatis, sanguine hostiæ, & sic vasa templi dicuntur sancta, id est munda. Secundò, Sanctum idem est, quod constans, firmum, & stabilitum, à verbo sanctio. Vtraque sanctitas necessaria est Sacerdoti. Est quidem necessaria munditia non solum corporis sed animæ. Mundatur anima sicut corpus metaphoricè. Immundum enim dicitur aliquid, cum miscetur rebus se inferioribus.

Vnde aurum immundum dicitur, cum est mistum metallis inferioribus: mundatur, cum ab his purgatur. Animus tunc miscetur rebus, cum affectum ponit in eis, cumque eas habet propter se, & non propter Deum, tunc immundus est. Purgatur autem, cum affectus ab his in Deum transfertur. Debet igitur Sacerdos à terrenis affectibus suum in Deum transportare: ut nihil velit, quod non sit propter ipsum. Purgate se autem maxime debet à vitijs carnalibus, non solum opere, sed etiam cogitatione. Hæc enim immunditia Deo odibilis est multum.

Rursus secundò debet esse sanctus, id est, constans, ut cum se Deo semel consecrauerit, in ea permaneat consecratione, & gratiam, quam semel accepit, in perpetuum cum fœnore conferat. Talem hanc sanctitatem Deus petebat in veteri Testamento à suis Sacerdotibus, Leuitici 22. *Sancti erunt Deo suo, & non polluent nomen eius: Incensum enim Domini, & panes Dei si offerunt, & eius sancti erunt.* Et nota, quantò maior futura sit Sacerdotis Euangelici sanctitas, ex causa data. *Ob id, inquit, sancti erunt, quia Deo offerunt incensum, & panes:* quid dicendum est de eo, qui corpus, & sanguinem Christi filij Dei offert? Profectò supra modum nostra sanctitas futura debuerit esse maior.

Prædicta ista voluntatem perficiunt: sed non debent etiam perfectione carere intellectus: & ideo est etiam necessaria scientia, non equalis in omnibus: nam in multis constitutis sufficit scire legere, & commodè pronuntiare, & iuxta decret. Concil. Tridentin. sess. 23. cap. 11. saltem Latinam linguam intelligere. Diacono, & Subdiacono sufficit intelligere quæ Latine legit, licet mysteria non ita calleat. Sacerdoti verò maior est necessaria scientia. Ultra prædicta enim aliquam scripturæ cognitionem habere debet, quantum sufficit, ut intelligat mysteria, quæ tractat: indignum est enim, ut altissima tractet mysteria, & eorum ignarus existat: nullum enim inde poterit gustum percipere. Quod si curam animarum habeat, adhuc maior est necessaria scientia: debet enim omnes fidei articulos, & totam doctrinam Christianam recitare, ut alijs possit tradere, aliosque in eis instruere. Debet habere cognitionem eorum peccatorum, quæ frequentem confessionibus accidunt. Debet scire casus, à quibus potest absolvere, & à quibus non: similiter censuras, quæ ad ipsos pertinent. Difficultates verò arduas, siue fidei, siue eorum occurrentium non tenetur scire, sed poterit, cum occurrerint, à sapientioribus petere.

Episcopus est, qui istam plenam cognitionem habere debet. Ipsi enim dictum est 1. Petri 3. cap. parati reddere rationem omni poscenti nos, de ea, quæ in vobis est fide. Vnde perfectam veteris et novi testamenti debet habere cognitionem, & perfectam mysteriorum fidei intelligentiam, ut sciat etiam alijs veritatem exponere, & aliorum contra veritatem fallacias expellere, hæresesque expugnare. Verè enim est doctor in Ecclesia Cathedra sedens, cui ex officio sacras exponere populo scripturas competit.

Nec adhuc totum est completum: nam debet accedere etiam prudentia, quæ omnia moderetur atque gubernet. Nam prudentia est, quæ media ordinat, & adaptat in finem, siue quæ nihil bene fit, & conuenienter. Est autem maxime his necessaria, qui iurisdictionem in interiori, siue exteriori foro habent, ut dum ad ipsos aliorum bona, vel malè facta deferuntur, ipsi remedia proportionata adhibeant, ne fructus subditorum auferantur, aut impediuntur.

Denique debet esse Sacerdos exemplar perfectionis, sanctitatis, & bonitatis omnibus hominibus, ut tamquam be-

posita super candelabrum luceat omnibus, & ut Pagani, & infideles omnes, opera Christianorum videntes, maximè nostram fidem commendent Deus faxit, ut tales sint, quales esse debent, interim memoriæ causa, quæ diximus quinque, ad duo hæc carmina reducamus.

*Sacra parans Domino, sit prudens, sanctus, & ipsi
Charus, coniunctus religione, sciens.*

Atque hæc sint saris de isto libro nostræ instructionis primo, in quo de impedimentis, & dispositionibus ad officium Sacerdotum pertinentibus egimus. Superest, ut de ipsis officijs in particulari disseramus.

Libri primi finis.

